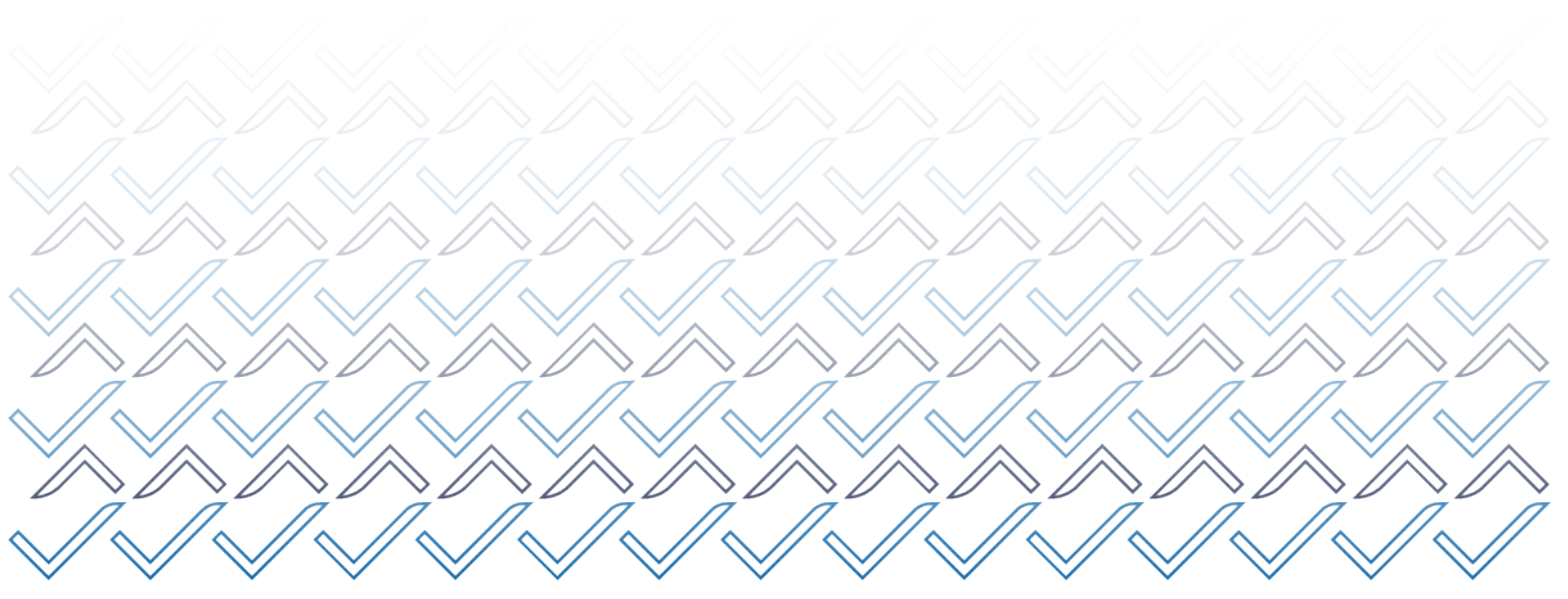


VALSTYBINIO AUDITO ATASKAITA

2024 METŲ VALSTYBĖS GYNYBOS FONDO ATASKAITŲ RINKINIO FINANSINIO AUDITO REZULTATAI

2025 m. gegužės 15 d.

Nr. FAE-3



Valstybės kontrolė – aukščiausiaji valstybinio audito institucija – prižiūri, ar teisėtai ir efektyviai valdomas ir naudojamas valstybės turtas ir kaip vykdomas valstybės biudžetas. Valstybės kontrolė, teikdama audito pastebėjimus ir rekomendacijas, skatina teigiamą ir veiksmingą valstybinio audito poveikį valstybės finansų valdymo ir kontrolės sistemai, į rezultatus ir visuomenės poreikius orientuotam viešajam valdymui. Daugiau apie Valstybės kontrolės veiklą ir valstybinio audito rezultatus – interneto svetainėje www.valstybeskontrolė.lt.

Audito grupė: Danguolė Krištopavičienė (departamento vadovė), Laura Grigonytė (grupės vadovė).

Valstybinio audito ataskaita pateikta: Lietuvos Respublikos Seimui, Lietuvos Respublikos Vyriausybei, Lietuvos Respublikos krašto apsaugos ministerijai.

TURINYS

ĮŽANGA	4
AUDITO REZULTATAI	6
1. METINIŲ ATASKAITŲ RINKINYS VISAIS REIŠMINGAIS ATŽVILGIAIS YRA TEISINGAS	6
2. VALSTYBĖS GYNYBOS FONDAS – ATSKIRAS IŠTEKLIŲ FONDAS?	6
PRIEDAS	8

ĮŽANGA

Audito tikslas ir apimtis

Vadovaudamiesi Valstybės kontrolės, Viešojo sektoriaus atskaitomybės įstatymais ir Valstybės kontrolės 2025 metų veiklos planu, atlikome Valstybės gynybos fondo 2024 metų metinių ataskaitų rinkinio auditą.

Auditas atliktas pagal tarptautinius aukščiausiųjų audito institucijų standartus, kurie apima tarptautinius audito standartus. Audito ataskaitoje pateikiami tik audito metu nustatyti dalykai, o nepriklausoma nuomonė dėl fondo finansinių ir biudžeto vykdymo ataskaitų rinkinių pareiškiama audito išvadoje.

Audito apimtis ir taikyti metodai išsamiau aprašyti ataskaitos priede „Audito apimtis ir metodai“ (8–9 psl.).

Valstybės gynybos fondo paskirtis

Valstybės gynybos fondas yra ¹ valstybės pinigų fondas, skirtas kaupti valstybės piniginiams ištekliams, kuriais būtų užtikrinami itin skubūs prioritetinių valstybės gynybinių pajėgumų ir civilinės saugos stiprinimo poreikiai.

Valstybės gynybos fondas yra valstybės viešojo sektoriaus subjektas² – išteklių fondas³, kurį valdo Krašto apsaugos ministerija⁴. Fondo apskaitą ministerija tvarko atskirai nuo savo, kaip asignavimų valdytojos, apskaitos. Fondo finansinės ataskaitos sudaromos vadovaujantis Viešojo sektoriaus atskaitomybės įstatymu⁵, viešojo sektoriaus apskaitos ir finansinės atskaitomybės standartais⁶, o fondo lėšų sąmatos vykdymo ataskaita sudaroma pagal Išteklių fondų biudžeto vykdymo ataskaitų rinkinio sudarymo taisykles⁷.

Fondo sudarymo šaltiniai⁸:

- ✓ valstybės biudžeto pajamos, gautos iš laikinojo solidarumo įnašo už 2025 metų laikinojo solidarumo įnašo mokėjimo laikotarpį;
- ✓ fizinių ir juridinių asmenų, kitų organizacijų ir jų padalinių savanoriškos įmokos;

¹ Valstybės gynybos fondo įstatymas, 3 str. 1 d.

² Finansų ministro 2024-12-31 įsakymas Nr. 1K-414 „Dėl Lietuvos Respublikos viešojo sektoriaus atskaitomybės įstatymo įgyvendinimo rengiant valstybės 2024 metų ataskaitų rinkinį ir nacionalinį 2024 metų ataskaitų rinkinį“.

³ Viešojo sektoriaus atskaitomybės įstatymas, 2 str. 6 d. (redakcija, galiojusi iki 2025-01-01).

⁴ Valstybės gynybos fondo įstatymas, 3 str. 2 d.

⁵ Viešojo sektoriaus atskaitomybės įstatymas, 12 str. (redakcija, galiojusi iki 2025-01-01).

⁶ Finansinės apskaitos įstatymas, 11 str. 1 d. 4 p.

⁷ Viešojo sektoriaus atskaitomybės įstatymas, 2 str. 18 d. (redakcija, galiojusi iki 2025-01-01), finansų ministro 2014-12-16 įsakymas Nr. 1K-461 „Dėl Išteklių fondų biudžeto vykdymo ataskaitų rinkinio sudarymo taisyklių patvirtinimo“.

⁸ Valstybės gynybos fondo įstatymas (redakcija, galiojusi iki 2025-04-10), 4 str.

- ✓ 1,9 procento valstybės biudžeto pajamų, gautų iš surinkto pelno mokesčio 2025 metais, 6 procentai – 2026 metais ir vėlesniais metais;
- ✓ 4,1 procento valstybės biudžeto pajamų, gautų iš akcizų 2025 metais, 7,1 procento – 2026 metais, 7,4 procento – 2027 metais ir vėlesniais metais;
- ✓ 4 straipsnio 7 dalyje nurodytos pajamos ir kitos teisėtai gautos lėšos;
- ✓ 25 milijonai eurų iš valstybės biudžeto pajamų, gautų iš gyventojų pajamų mokesčio, ta pačia suma sumažinus savivaldybių biudžetams tenkančią pastoviąją gyventojų pajamų mokesčio dalį (procentais) vadovaujantis Lietuvos Respublikos savivaldybių biudžetų pajamų nustatymo metodikos įstatymo nuostatomis. Šios dalies sumažinimas apskaičiuojamas rengiant Lietuvos Respublikos 2025–2027 metų biudžeto patvirtinimo įstatymo projektą ir perskaičiuojamas kiekvienais vėlesniais metais rengiant Lietuvos Respublikos tam tikrų metų biudžeto patvirtinimo įstatymo projektą.

Fondo išlaidos – finansuojamos itin skubių prioritetinių valstybės gynybinių pajėgumų ir civilinės saugos stiprinimo poreikių užtikrinimo priemonės, kuriomis siekiama nurodytų tikslų⁹:

- ✓ įsigyti divizijos lygmens karinio vieneto pajėgumui išvystyti reikalingą ginkluotę, techniką ir amuniciją, sukurti šiam kariniam vienetui reikalingą karinę infrastruktūrą;
- ✓ sukurti ir išvystyti Vokietijos vadovaujamos Šiaurės Atlanto sutarties organizacijos (NATO) brigados veiklai reikalingą civilinę ir karinę infrastruktūrą;
- ✓ sukurti ir išvystyti kontrmobilumo priemones, skirtas kliūtims ir užtvarams, naudojamiems prieš priešą pajėgas, formuoti;
- ✓ finansuoti karinio mobilumo ir dvejopo naudojimo (civilinėms ir karinėms reikmėms) transporto infrastruktūros, taip pat karinės infrastruktūros, reikalingos priimančiosios šalies paramai užtikrinti, pritaikymo ir (ar) sukūrimo projektus;
- ✓ įgyvendinti Krizių valdymo ir civilinės saugos įstatyme nurodytą programą, skirtą civilinės saugos stiprinimui ir plėtrai užtikrinti.

⁹ Ten pat, 5 str.

AUDITO REZULTATAI

1. METINIŲ ATASKAITŲ RINKINYS VISAIS REIKŠMINGAIS ATŽVILGIAIS YRA TEISINGAS

1. Reikšmingų klaidų nenustatėme, todėl dėl Valstybės gynybos fondo 2024 metų finansinių ir biudžeto vykdymo ataskaitų rinkinių teikiame besąlygines nuomones – visais reikšmingais atžvilgiais finansinių ataskaitų rinkinys parodo tikrą ir teisingą vaizdą, o biudžeto vykdymo rinkinys parengtas pagal jam keliamus reikalavimus. Fondas savo veiklą pradėjo 2024-10-01, audituojamu laikotarpiu, kaip ir numatyta įstatymu¹⁰, gavo tik fizinių ir juridinių asmenų, kitų organizacijų ir jų padalinių savanoriškas įmokas, išlaidų (ir sąnaudų) nepatyrė.

2. VALSTYBĖS GYNYBOS FONDAS – ATSKIRAS IŠTEKLIŲ FONDAS?

2. Krašto apsaugos ministerija yra asignavimų valdytoja¹¹, turinti savo pareigas ir atsakomybę¹², ir kuriai kiekvienais metais tvirtinami valstybės biudžeto asignavimai¹³ – valstybės biudžete patvirtinta planuojamų išlaidų suma, kurią asignavimų valdytojas turi teisę biudžetinėmis metais gauti iš valstybės biudžete numatytų asignavimų, pateikęs paraišką valstybės išdą valdančiai Finansų ministerijai, ir panaudoti programoms finansuoti.
3. Lietuvos Respublikos 2025–2027 metų biudžeto patvirtinimo įstatymu¹⁴ vidutiniu laikotarpiu Krašto apsaugos ministerijai patvirtinta 2 508,32–2 705,35 mln. Eur asignavimų, iš jų nuo 9,6 iki 13,3 proc. – Valstybės gynybos fondui. Vadinas, Krašto apsaugos ministerija, būdama ir fondo valdytoja¹⁵, perveda sau į Valstybės gynybos fondo sąskaitą nuo 240,16 mln. Eur 2025 metais iki 358,88 mln. Eur 2027 metais valstybės biudžeto asignavimų.

¹⁰ Valstybės gynybos fondo įstatymas, 4 str. ir 8 str. 4 d. Iki 2025 metų Valstybės gynybos fondo lėšų sąmatos patvirtinimo Valstybės gynybos fonde sukauptos šio įstatymo 4 str. 1 d. 2 punkte nurodytos įmokos įtraukiamos į 2025 metų Valstybės gynybos fondo lėšų sąmatą ir naudojamos tik po to, kai Vyriausybė pagal šio įstatymo 5 str. 2 d. paskirsto 2025 metų Valstybės gynybos fondo lėšų sąmatoje Seimo patvirtinto dydžio lėšas.

¹¹ Biudžeto sandaros įstatymas, 3 str.

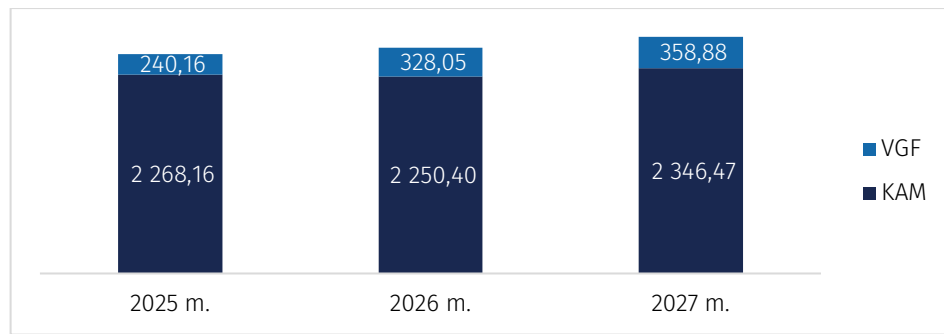
¹² Ten pat, 4 str.

¹³ Ten pat, 2 str. 2 d.

¹⁴ Lietuvos Respublikos 2025–2027 metų biudžeto patvirtinimo įstatymas, 3 priedas.

¹⁵ Valstybės gynybos fondo įstatymas, 3 str. 2 d.

1 pav. Suplanuoti 2025–2027 metų valstybės biudžeto (VB) asignavimai Krašto apsaugos ministerijai (KAM), iš jų Valstybės gynybos fonui (VGF), mln. Eur



Šaltinis – Valstybės kontrolė pagal Lietuvos Respublikos 2025–2027 metų biudžeto patvirtinimo įstatymą

4. Šie Gynybos fondo pinigai iš esmės naudojami tiems patiems tikslams¹⁶, kuriems Krašto apsaugos ministerija gauna valstybės biudžeto asignavimus. Taigi, susidaro situacija, kai Krašto apsaugos ministerijos į Valstybės gynybos fondą pervesti pinigai ir vėl turi būti grąžinami ministerijai jos funkcijoms vykdyti, t. y. valstybės gynybinėms priemonėms įgyvendinti.
5. Valstybės gynybos fondo steigimo tikslas – pozityvus, tačiau šis fondas, kaip atskiras viešojo sektoriaus subjektas, sukuria Krašto apsaugos ministerijai papildomą administracinę naštą: tuos pačius asignavimus (ministerijai skirtus 10–13 proc.) reikia pateikti ir Krašto apsaugos ministerijos, ir Valstybės gynybos fondo metinių ataskaitų rinkiniuose. Atsižvelgdami į tai, siūlome persvarstyti Valstybės gynybos fondo, kaip atskiro viešojo sektoriaus subjekto, kuriam turi būti rengiamas atskiras metinių ataskaitų rinkinys, tikslingumą.

Valstybės kontrolierė

Irena Segalovičienė

¹⁶ Valstybės gynybos fondo įstatymas, 3 str. 1 d.

Valstybinio audito ataskaitos
„2024 metų Valstybės gynybos fondo
ataskaitų rinkinio finansinio audito
rezultatai“
priedas

Audito apimtis ir metodai

Audituotas 2024 metų finansinių ataskaitų rinkinys:

- ✓ finansinės būklės, veiklos rezultatų, pinigų srautų, grynojo turto pokyčių ataskaitos ir finansinių ataskaitų aiškinamasis raštas, parengti pagal 2024-12-31 duomenis.

Audituotas 2024 metų biudžeto vykdymo ataskaitų rinkinys:

- ✓ lėšų sąmatos vykdymo 2023-12-31 ataskaita ir jos aiškinamasis raštas.

Pavaldžios, kontroliuojamos ir (ar) konsoliduojamos įstaigos:

- ✓ fondas neturi pavaldžių, kontroliuojamų ar konsoliduojamų įstaigų.

Auditui taikytas reikšmingumas:

- ✓ kiekybinis reikšmingumas finansinių ataskaitų rinkinyje – 750 Eur, biudžeto vykdymo rinkinyje – 740 Eur.

Reikšmingu dalyku fondo finansinių ataskaitų rinkinyje laikomi iškraipymai ar jų visuma, viršijanti 1 proc. turto (tai sudarė 750 Eur), biudžeto vykdymo rinkinyje – viršijanti 1 proc. įplaukų (tai sudarė 740 Eur). Kokybiškai reikšmingais laikomi ir mažesni iškraipymai, kurie yra svarbūs informacijos vartotojui dėl jų pobūdžio, aplinkybių ar konteksto, kuriems esant jie atsirado. Kokybiškai reikšmingu dalyku laikomas ir svarbiausių vidaus kontrolės priemonių nebuvimas ar jų nesilaikymas.

Audito apimties apribojimai:

- ✓ nėra.

Auditas atliktas:

- ✓ pagal tarptautinius aukščiausiųjų audito institucijų standartus¹⁷, kurie apima tarptautinius audito standartus (TAS)¹⁸;
- ✓ siekiant gauti pakankamą užtikrinimą, kad finansinėse ir biudžeto vykdymo ataskaitose nėra reikšmingų iškraipymų. Visiškas užtikrinimas neįmanomas dėl įgimtų audito ir vidaus kontrolės apribojimų.

Audito apimtis ir metodai

2024 m. pradžios ir pabaigos turto ir atitinkamai finansavimo sumų, įsipareigojimų ir grynojo turto likučiai:

2024-10-01 fondas pradėjo veiklą, 2024 m. pabaigoje turto ir atitinkamai finansavimo sumų, įsipareigojimų ir grynojo turto likutis iš viso buvo 74 975,47 Eur

2024 m. gautos pajamos ir patirtos sąnaudos:

¹⁷ 2000–2899 TAAIS „Finansinio audito standartai“, prieiga per internetą: <https://www.valstybeskontrolė.lt/LT/post/15649/> (žiūrėta 2025-04-22).

¹⁸ Tarptautinės buhalterijų federacijos Tarptautinių audito ir užtikrinimo standartų valdybos išleisti tarptautiniai audito standartai (Lietuvos auditorių rūmų (iki 2017-02-28) ir Audito, apskaitos, turto vertinimo ir nemokumo valdymo tarnybos prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos (nuo 2017-03-01) išversti į lietuvių kalbą, prieiga per internetą: <https://avnt.lrv.lt/lt/teisine-informacija/teises-aktai/auditas> (žiūrėta 2025-04-24).

Audito apimtis ir metodai

nebuvo gauta pajamų, sąnaudų taip pat nepatirta.

2024 m. gautos įplaukos ir patirtos išlaidos:

įplaukos – 73 975,47 Eur (fizinųjų ir juridinių asmenų, kitų organizacijų ir jų padalinių savanoriškos įmokos), išlaidų nepatyrė.

Vertintos sritys ir atliktos procedūros dėl 2024 metų ataskaitų rinkinių duomenų

Atlikus audituojamo subjekto veiklos, apskaitos ir vidaus kontrolės sistemų tyrimą, nustatytos sritys, kuriose egzistuoja reikšmingo iškraipymo rizika:

- apsispręsta įvertinti visas ūkinės operacijas: ar užregistruotos laiku, teisingomis vertėmis, esant tinkamiems pagrindžiantiems dokumentams, tinkamomis sąskaitų korespondencijomis, ar duomenys teisingai atskleisti finansinėse ir kitose ataskaitose.

Sritys, kuriose vertintas vidaus kontrolės procedūrų efektyvumas (atliktas kontrolės testavimas):

- vidaus kontrolė nebuvo testuojama.

Sritys, kuriose atliktos pagrindinės audito procedūros (detalieji testai ir (ar) analitinės procedūros):

- atlikti 100 proc. (dėl mažo ūkinių operacijų kiekio) apimties detalieji testai, siekiant gauti baigtumo, tikrumo, buvimo, įvertinimo, atskleidimo tvirtinimus;
- metinių ataskaitų sudarymas – atliktas 100 proc. vertinimas, siekiant gauti atskleidimo tvirtinimą.

Bendras ataskaitų rinkinio vertinimas

įvertinti:

- taikomų apskaitos metodų tinkamumas, apskaitinių vertinimų ir susijusių vadovybės atskleidimų pagrįstumas;
 - bendras finansinių ataskaitų pateikimas, struktūra ir turinys, įskaitant atskleidimus, taip pat tai, ar šiose ataskaitose pagrindžiantys sandoriai ir įvykiai pateikti taip, kad atitiktų VSAFAS reikalavimus;
 - bendras biudžeto vykdymo ataskaitų pateikimas, struktūra ir turinys, taip pat tai, ar šiose ataskaitose pagrindžiantys sandoriai ir įvykiai pateikti taip, kad atitiktų biudžeto vykdymo ataskaitų rinkinio pateikimo reikalavimus.
-

